

6 april 2005

MdV,

Dit is een oriënterende bespreking met het oog op invoering van de WMO. Zoals u weet zijn wij ons al wat langer aan het oriënteren op deze nieuwe wet. We hebben contact gezocht met kerkelijke en niet-kerkelijke organisaties in Ede, die met de uitvoering en uitwerking van deze a.s. wetgeving te maken zullen krijgen. N.a.v. onze WMO-bijeenkomst hebben wij het college een aantal schriftelijke vragen gesteld die inmiddels zijn beantwoord, waarvoor onze dank. Uw beantwoording en dit Stappenplan zijn voor ons aanleiding geweest een aantal kaders te formuleren die we het college in deze vergadering willen aanreiken.

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning wordt in het Stappenplan bijna als een preek met drie punten samengevat: Zelf wat zelf kan, lokaal wat lokaal kan en verzekerd wat verzekerd moet. Op zich lijkt dat een samenvatting van de situatie van 50 jaar terug die in de kern niet verkeerd is. De Nederlander was en is graag onafhankelijk en vroeger, als dat niet ging, waren er de burens en de familie en de kerk. Maar staatssecretaris Ross is niet ten onrechte verweten dat de klok niet zo makkelijk terug te zetten is. Burens kunnen vaak niet meer bijspringen omdat daar geen band mee is opgebouwd of omdat ze er nooit zijn vanwege werk. Familie in feite hetzelfde verhaal en soms woont die ook nog ver weg. En de kerk...

Over het algemeen functioneert de kerk op dat gebied nog wél, in het bijzonder door het werk van de diaconieën. Bij de ene kerk intensiever dan bij de ander, maar toch. In menige kerk klinkt namelijk iedere zondag de oproep God te dienen én de naaste, als onszelf. Dat staat haaks op het huidige sociaal economische beleid die het de mensen vaak, ondanks goede bedoelingen, moeilijk maakt om verantwoordelijkheid voor het welzijn van de naaste waar te kunnen maken.

U begrijpt dat de identiteit van de ChristenUnie ontleent is aan de Bijbel met de boodschap "omzien naar de ander". Ook en juist in de politiek. De zorg voor de naaste is zo ook te zien in het gemeentelijk beleid. De Bijbel is duidelijk over de rol van de overheid. In het bijbelboek Spreuken krijgt een koning het volgende te horen: *Spreek voor hen die weerloos zijn, bescherm het recht van de vertrapten.*

Zij die zichzelf niet verweren kunnen, die niet voor zich zelf kunnen opkomen: de zwakke in de samenleving. De aandacht in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning zal naar onze overtuiging juist naar deze mensen moeten uitgaan omdat de overheid het schild voor de zwakke dient te zijn.

Dat is het eerste kader dat wij aan het college willen meegeven: **een principieel belijnde zorgvisie waaruit blijkt dat de gemeentelijke overheid oog heeft voor de groep kwetsbare mensen zonder natuurlijk netwerk** zoals wij die beschreven hebben in de schriftelijke vragen die we het college stelden. Die kwetsbaarste mensen verdienen naar onze mening prioriteit in uw toekomstige kaderstellende notitie. In de beantwoording van onze vraag daarover ging u aan de kern voorbij. Dat is gegarandeerde zorg voor mensen die juist niet meer mee kunnen komen in de hang naar zelfredzaamheid waar de staatssecretaris té eenzijdig de nadruk op legt.

Hieruit volgt het tweede punt dat wij belangrijk vinden: **Een breed signalerende samenleving.** In Ede moet je dan niet om de kerken en in het bijzonder de **diaconieën** heen willen. U schrijft: "Ja we zijn bereid in overleg te treden met de diaconieën van de kerken voor hun bijdrage aan het versterken van de sociale cohesie in de gemeente Ede." Maar het venijn zit in de staart: "Op voorhand zijn wij geen voorstander van het introduceren van nieuwe overlegstructuren." U wilt "bestaande overleggen intensiveren". Op diaconaal niveau

is er echter maar 1 overleg, namelijk 1 diaconaal consulent namens de hervormde kerk. Maar het informatieboekje telt zo'n 70 geloofsgemeenschappen. Een zeer magere diaconale vertegenwoordiging met het oog op de uitvoering van de toekomstige wetgeving. Wij zijn van oordeel dat een breed overlegorgaan bij de invoering van het WMO-proces een enorme ondersteuning voor de uitvoering van het gemeentelijke beleid zou betekenen. Dit vanwege de kennis en ervaring van diaconieën als het gaat om mensen die dreigen aan de rand van de samenleving terecht te komen. Het is niet verstandig om al in het begin, bij de afbakening van de overlegpartners, de rol van de kerken en geloofsgemeenschappen te minimaliseren. Wij vragen de gemeente een positief initiatief te nemen en de diaconieën breder, desnoods in apart regulier overleg, te betrekken. Zeker tijdens de introductieperiode van de WMO. Bent u daartoe bereid?

Dat brengt ons op punt 3: de criteria voor de **cliëntenparticipatie**. U spreekt over “al dan niet” kunnen participeren in het overleg, dus wij ontvangen graag in de a.s. notitie de criteria voor deelname aan die participatie én de denkwijze daarachter. Voorlopig zijn we niet positief gestemd: niet alleen werden in het stappenplan bij de samenstelling van de inspraakwerkgroep de kerken met hun vele vrijwilligers niet genoemd, zelfs vrijwilligersorganisaties kregen geen plaats in het rijtje. Terwijl Ede nota bene met Veenendaal proeftuin wordt en als speciaal aandachtsveld de vrijwilligers en mantelzorgers heeft uitgekozen. Kortom: vanaf het begin zal de cliëntenparticipatie een **brede afspiegeling van de Edese samenleving** moeten tonen. Want de WMO is gewoon een heel brede wet.

Om tot een goede afspiegeling van de Edese samenleving te komen is een zorgvuldige **inventarisering van de doelgroep** een must. U geeft in uw beantwoording aan geen zicht te hebben op de huidige zorgvraag als het gaat om de overheveling van AWBZ naar WMO. Dat vinden wij zorgelijk. Ede vergrijsst sneller dan een gemeente met dezelfde omvang. De Edese demografische ontwikkeling kan flinke gevolgen voor de WMO hebben, alleen al voor het onderdeel enkelvoudige huishoudelijke verzorging.

U geeft in de beantwoording aan dat keuzevrijheid een vraagstuk is waar de gemeente aandacht aan moet schenken. Wij pleiten voor **gegarandeerde keuzevrijheid**. Eén van de keuzemogelijkheden is de inzet van het instrument Persoonsgebonden Budget (PGB). Keuzevrijheid voor de zorgvrager is ook mogelijk door het totale Edese zorgaanbod via het zorgloket te presenteren. De gemeente kan bijvoorbeeld basisprijzen bedingen via prijsopgaaf en vervolgens prijsstelling, dat is iets anders dan aanbesteden, maar de zorgvrager heeft tenminste keuzevrijheid. Als de zorgvrager wil kan hij desnoods wat meer betalen wanneer hij daarmee de zorgverlener van zijn keuze kan krijgen.

Een grondige inventarisatie is noodzakelijk voor een **verantwoorde inzet van de financiële middelen**. Vanaf 2007 zullen, zoals het er nu uitziet, de WVG-gelden ongeoormerkt in de totale WMO-pot gaan. Om de huidige open-einde regeling op een goede manier via de WMO te financieren is een voortdurende inventarisatie, indexering én oormerking nodig. Want niet iedere oudere of gehandicapte is armlastig, en de vroegere WVG-gelden dienen ook niet in de algemene middelen te verdwijnen. Wij pleiten er daarom voor als gemeente zelfstandig ook de huidige WVG-gelden te oormerken, zeker gedurende de eerste jaren. De mogelijkheid een eigen bijdrage te vragen vergroot de beleidsvrijheid behoorlijk. De uitdrukking “de sterkste schouders de zwaarste lasten” valt dan al snel. Maar in de praktijk komt het neer op de schouders van de middeninkomens, van 1 tot 2 keer modaal, en die groep wordt al lange tijd geconfronteerd met een opeenstapeling van lastenstijgingen en olopende

eigen bijdragen, zonder dat daar tegemoetkomingen tegenover staan. Hoe gaan we die situatie voorkomen?

Onze kaders nogmaals **samengevat**:

1. Oog voor de kwetsbare burger zonder netwerk
2. Gebruikmaken van een brede signalerende samenleving door diaconieën te betrekken in een breed regulier overleg.
3. Cliëntenparticipatie als een afspiegeling van de Edese samenleving
4. Gegarandeerde keuzevrijheid voor de zorgvrager
5. Verantwoorde inzet van de financiële middelen, zowel door oormerking als door evenwicht beleid t.o.v. de eigen bijdrage

Na dit aangehoord te hebben begrijpt u dat wij met in achtneming van de hierboven genoemde punten, kiezen voor de brede insteek van pag. 9 van het Stappenplan gericht op de samenstelling en identiteit van de Edese bevolking.